

*Петришина А. Ю.,**здобувачка**Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ВИЗНАЧЕННЯ ОКРЕМИХ ПРИЧИН ТА УМОВ, ЩО ДЕТЕРМІНУЮТЬ ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТИ АБО ЗАВОЛОДІННЯ ЧУЖИМ МАЙНОМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ СВОЇМ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Анотація. Актуальність статті полягає в тому, що одними з головних питань кримінології були і залишаються на сьогодні проблеми достовірного визначення та встановлення детермінант, як певних видів злочинності загалом, так і окремих кримінальних правопорушень, зокрема. Це дає змогу розробити належні та ефективні запобіжні засоби. Вищесказане повною мірою стосується і таких корупційних діянь, як привласнення, розтрата або заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, вчинені службовими особами, відповідальність за які передбачено у ч.ч.2-5 ст.191 Кримінального кодексу України. Метою статті є дослідження окремих причин та умов, що детермінують привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном службовими особами шляхом зловживання своїм службовим становищем. Досліджено питання визначення окремих причин та умов, що детермінують привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, а саме у соціально-економічній, організаційно-управлінській, нормативно-правовій, політичній та духовній сферах життєдіяльності суспільства. Наголошено, що детермінанти будь-якого виду злочинності, у першу чергу її причини, обумовлюються, тобто виникають залежно певної сфери життя суспільства. Отже, необхідно проаналізувати ті негативні суспільні явища та процеси, що відбуваються у різних сферах життєдіяльності суспільства та впливають на формування у службових осіб, яким ввірено майно або воно перебуває у їх віданні, мотивації на незаконне заволодіння таким майном. При цьому, ми будемо щодо поняття причини вживати термін детермінанти, оскільки причини злочинності є складовою частиною змісту вищезазначеного терміну і, як ми відзначали вище, у деяких випадках причини можуть виступати як умови, а у інших випадках – навпаки. З'ясовано, що до безпосередніх детермінант, що сприяють вчиненню привласнень, розтрат або заволодіння чужим майном службовими особами шляхом зловживання своїм службовим становищем та мають організаційний характер, можна віднести також відсутність у правоохоронців, які розкривають та розслідують такі діяння, специфічних бухгалтерських навичок та вмінь, які допомогли б виявляти та правильно кваліфікувати ці діяння.

Ключові слова: детермінація, заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, привласнення, розтрата, службова особа, причини та умови вчинення злочину.

Постановка проблеми. Одними з головних питань кримінології були і залишаються на сьогодні проблеми достовірного визначення та встановлення детермінант, як певних видів злочинності загалом, так і окремих кримінальних правопорушень, зокрема. Це дає змогу розробити належні та ефективні запобіжні засоби. Вищесказане повною мірою стосується і таких корупційних діянь, як привласнення, розтрата або заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, вчинені службовими особами, відповідальність за які передбачено у ч.ч. 2-5 ст.191 Кримінального кодексу (далі – КК) України.

Стан дослідження. Питанням теорії детермінації злочинності приділяли увагу у своїх працях багато вчених-кримінологів, серед яких, зокрема, такі як: Ю.М. Антонян, О.М. Бандурка, А.М. Бойко, Б.М. Головін, Л.М. Давиденко, А.І. Долгова, А.П. Закалюк, О.Б. Сахаров, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнєцова, І.Б. Медицький та інші.

Однак на сьогодні багато теоретичних положень вчення про детермінацію злочинності залишаються дискусійними. Це, наприклад, стосується питання щодо «визначення єдиного загальноприйнятого підходу щодо сутності детермінації та її складових частин, уніфікації відповідної термінології, а також пошуку причин існування як злочинності загалом, так і вчинення окремих видів злочинів»[1, с. 78]. Проте, неоднозначність розв'язання проблеми визначення переліку детермінант злочинності потребує окремого, більш ґрунтовного дослідження, що не входить до предмету нашого. Тому, не вступаючи у дискусію з вищезазначеного приводу відзначимо, що ми будемо дотримуватись погляду, що переважає у сучасній вітчизняній кримінології, відповідно до якого основними детермінантами злочинності виступають причини та умови вчинення злочинів.

Згідно з цією позицією криміногенні детермінанти за рівнем функціонування класифікуються на: 1) причини та умови злочинності (загальні причини); 2) причини та умови певних груп злочинів; 3) причини та умови конкретних злочинів [2, с. 52]. І саме спираючись на вищенаведену класифікацію можна виокремити таку систему детермінант корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст. 191 КК України: 1) причини та умови всієї злочинності на загально-соціальному рівні; 2) причини і умови корупційної злочинності; 3) причини та умови конкретних привласнень, розтрат або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою

особою своїм службовим становищем як корупційних кримінальних правопорушень.

Метою статті є дослідження окремих причин та умов, що детермінують привласнення, розтрати або заволодіння чужим майном службовими особами шляхом зловживання своїм службовим становищем.

Виклад основного матеріалу дослідження. У теорії кримінології під причинами злочинності розуміється інтегральна сукупність біопсихологічних аномалій і деструктивних явищ у соціальній організації суспільства, що породжують злочинність як свій закономірний наслідок [3, с. 175]. А під умовами злочинності – явища, що безпосередньо злочинність не породжують, але сприяють чи навпаки, перешкоджають породженню проявів злочинності [3, с. 213].

Розглядаючи умови вчинення певного виду злочинності слід звернутись до міркувань Б.М. Головкина. Так, вчений зазначає, що залежно від функціональної ролі умови поділяються на необхідні та достатні. Якщо перші забезпечують абстрактну можливість породження змін, то другі дають поштовх для реалізації причини і сприяють переходу можливості у дійсність. Необхідними умовами визнаються несприятливі умови життя і соціалізації різних верств населення, негативні явища і процеси, під впливом яких виникають криміногенні деформації елементів суспільної свідомості. Для реалізації намірів мають бути ще й достатні умови, що знижують ризики кримінальної відповідальності та підвищують шанси досягнення кінцевого результату (додатково мотивують). У ролі достатніх умов виступають певні події, ситуації, що «запускають» механізм спричинення і забезпечують закономірне настання результату (дійсності). Це можуть бути зміни до кримінального законодавства, непродумані політичні рішення, різке падіння рівня доходів населення унаслідок економічної кризи, низькі показники розкриття злочинів, корупція судової системи тощо [4, с. 2–7]. Ми вважаємо, що вищенаведені положення цілком можна віднести і до характеристики умов, що сприяють вчиненню корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст. 191 КК України.

Наприклад, необхідною умовою можна вважати нестабільну політичну ситуацію у державі, внаслідок якої особи, які призначаються на відповідальні посади, розуміють, що обіймати їх вони будуть недовгий термін, і тому, за цей час, намагатимуться якомога більше збагатитись за рахунок цієї посади. А достатньою умовою можна визнати економічну кризу, внаслідок якої певне підприємство може збанкрутіти, що підштовхує матеріально відповідальних осіб на незаконне заволодіння майном цього підприємства, доки його не описано та не конфісковано.

Також умови злочинності можна поділити на об'єктивні та суб'єктивні [5]. Ми згодні з думкою О.В. Шевченко, що «критерієм диференціації умов злочинності на об'єктивні та суб'єктивні має виступати рівень їх незалежності від волі конкретної людини» [6, с. 124].

Внутрішні суб'єктивні умови злочинності кримінологами цілком правильно визначаються як умови, що здійснюють вплив на злочинність і пов'язані зі способом життя людей [5].

Так, різного роду недоліки управлінської та організаційної сфер діяльності різних галузей господарства й державного апарату, що виступають, на думку Ю.В. Александрова, умовами злочинності [7, с. 79], можна вважати суб'єктивними умо-

вами корупційної злочинності. До цієї групи умов, на думку О.В. Шевченко, належать недосконалість кримінального законодавства, а також недоліки в роботі правоохоронних органів, порядку реєстрації та обліку злочинів, протидії злочинності тощо [6, с. 124]. Що стосується безпосередньо розглянутих нами корупційних кримінальних правопорушень, то такими суб'єктивними умовами можуть, зокрема, виступати недоліки у нормативно-правовому забезпеченні статусу, умов та порядку управління і розпорядження майном будь-якої форми власності, що підлягає ввіренню або передається у відання службових осіб. Відсутність належного контролю над службовими особами, яким ввірено або передано у відання майно з боку вищестоящих уповноважених осіб також може бути суб'єктивною умовою, що значною мірою вплине на формування у службової особи наміру щодо незаконного заволодіння таким майном. Неправильний облік товарно-матеріальних цінностей також може сприяти формуванню умислу на заволодіння ними.

Крім того, потреба у задоволенні своїх, у першу чергу корисливих, інтересів і сприйняття саме злочинного способу їх задоволення, як самою службовою особою так і великою частиною суспільства, також може бути однією з умов для вчинення корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст. 191 КК України.

Що стосується зовнішніх об'єктивних умов корупційної злочинності, то вони «не залежать від волі індивіду та мають найбільш загальний характер. Так, можна відзначити лише непрямий вплив економічної ситуації у державі та регіоні, системи державного управління, організації державного механізму на рівень корупційної злочинності у державі» [6, с. 125]. Наприклад, загальною, об'єктивною умовою будь-якого виду злочинності, зокрема і розгляданого нами, може виступати, на нашу думку, несприятлива економічна ситуація у державі.

Що стосується причин корупційної злочинності, то з цього питання заслуговує на увагу думка В.В. Вітвіцької та В.І. Женунтія, які вважають, що причини злочинності визначаються реальними умовами життя людей, в основі яких перебувають протиріччя суспільства. Причини злочинності конкретизуються через різні фактори, які негативно характеризують економічну, соціальну, духовну і політичну сфери життєдіяльності суспільства. Такими факторами є різного роду недоліки цих сфер, які у свою чергу здійснюють негативний вплив на поведінку людей [8, с. 100]. Тобто детермінанти будь-якого виду злочинності, у першу чергу її причини, обумовлюються, тобто виникають залежно певної сфери життя суспільства. Отже, необхідно проаналізувати ті негативні суспільні явища та процеси, що відбуваються у різних сферах життєдіяльності суспільства та впливають на формування у службових осіб, яким ввірено майно або воно перебуває у їх віданні, мотивації на незаконне заволодіння таким майном. При цьому, ми будемо щодо поняття причини вживати термін детермінанти, оскільки причини злочинності є складовою частиною змісту вищезазначеного терміну і, як ми відзначали вище, у деяких випадках причини можуть виступати як умови, а у інших випадках – навпаки.

Отже, М.І. Мельник виокремлює наступні детермінанти корупційної злочинності, залежно від сфер її поширення: «1) політичні; 2) економічні; 3) організаційно-управлінські; 4) правові; 5) ідеологічні; 6) морально-психологічні; 7) інші» [9, с. 209]. А Т.В. Корнякова виділяє політичні,

економічні, правові, організаційно-управлінські та соціально-психологічні криміногенні фактори корупційної злочинності [10, с. 82], які, імовірно всього, мають витоки з одноіменних сфер.

Враховуючи вищенаведені думки вчених, а також той факт, що у чистому вигляді економічних, соціальних, психологічних та інших окремих детермінантів, обумовлених сферами життя суспільства, не існує, оскільки у реальному житті вони тісно взаємопов'язані і переплітаються між собою, ми вважаємо, що причини та умови розглянутих нами корупційних кримінальних правопорушень слід аналізувати у таких сферах, як: соціально-економічна, організаційно-управлінська, нормативно-правова, політична та духовна.

Розглядаючи соціально-економічні детермінанти корупційної злочинності слід відмітити, що сфера економіки є одним із рівнів функціонування не лише суто економічної злочинності, але й корупції, що її супроводжує, внаслідок чого розвиток економічних відносин стає живильним середовищем проявів корупційної злочинності. Зокрема серед детермінант соціально-економічного порядку можна виділити такі особливості економічної системи держави, як нерівномірність розвитку галузей господарства, помилки у стратегії й тактиці економічних реформ, нестійка економічна ситуація, нерациональний розподіл бюджетних асигнувань, незайнятість населення, ріст майнової диференціації, співвідношення свободи ринку та обсягів державного регулювання і т.д. [6, с. 127–128].

Дослідники також звертають увагу на те, що причини та умови поширення корупції у країні перебувають у тісному взаємозв'язку з такими явищами, як криза і незбалансованість економічних відносин, високі податки, падіння продуктивності праці, зростання безробіття, бюджетний дефіцит, правовий нігілізм, погіршення виконавчої дисципліни [11, с. 11–12].

Крім того, військова агресія з боку Російської Федерації негативним чином позначилися на соціально-економічному становищі держави. Це є прямим наслідком спаду виробництва, розриву господарських зв'язків між підприємствами, що залишаються на тимчасово непідконтрольній українській владі території, скорочення штату державного апарату кризь призму оптимізації механізму публічного управління на засадах фінансової заощадливості. Ці обставини зумовлюють домінування корисливої мотивації як у буденному житті, так і у сфері господарських відносин. Прагнення до економії в умовах вкрай обмеженого доступу до джерел доходів спонукає до нівелювання інтересів законності на користь власних, індивідуально позначених інтересів у площині збагачення чи уникнення майнових витрат [12, с. 246].

Впливають на збільшення корупційних проявів також наступні соціально-економічні чинники: знецінення національної валюти (через те, що Україна є імпортозалежною державою, значно підвищилися ціни на імпортовані та імпортозалежні товари (електронна та побутова техніка, одяг, медикаменти, газ тощо)); втрата заощаджень через кризу у банківській системі України або їх істотне знецінення; замороження соціальних стандартів; збільшення комунальних платежів, дорожчання всіх без винятку товарів і послуг (як імпортованих, так і вітчизняного виробництва); відсутність адекватної індексації доходів; введення оподаткування і обмеження розміру пенсій; введення оподаткування на нерухомість і заощадження [13, с. 576].

Істотний вплив на сьогодні має, на нашу думку, існуюча суперечність, коли на фоні збільшення кількості заможних і багатих людей, зростання їхніх прибутків багато службових осіб, наділених повноваженнями із керування ввіреною майном, не мають навіть помірного достатку [14]. Йде мова про соціальну нерівність. Так, у розвинених країнах профіль нерівності ромбовидний: близько 5% населення є багатими та представляють вищий клас, 80% складають середній клас, 15% належать до категорії бідних, тобто нижчого класу [15, с. 9]. В Україні соціальна структура нагадує трикутник: 1–2% належать до вищого класу, 10–12% мають середні доходи та представляють середній клас, усі інші, а це понад 85% населення, мають бути віднесені до найбіднішого нижчого класу [16]. Кримінологи безспідставно вважають, що суспільство криміналізується, якщо в ньому за межею бідності знаходиться понад 10% населення. Тобто «середній клас», якщо він переважає у суспільстві, є запорукою його стабільності [17, с. 64–65]. Таким чином, «крайня поляризація багатих і бідних, зниження можливостей вертикальної мобільності (переміщення у порівняно вищі соціальні групи), виключення маси населення з активного суспільного життя внаслідок депрофесіоналізації, декваліфікації, маргіналізації, безробіття, подальший перехід середнього класу в категорію бідних створює істотну соціальну базу корисливих злочинів на даному етапі розвитку українського суспільства та породжує користь як соціально-психологічне явище» [18, с. 96]. Вищезазначені соціально-економічні детермінанти безумовно можуть спонукати службових осіб, яким ввірено або передано у відання майно, на протиправне заволодіння таким майном з метою покращити своє матеріальне становище.

Аналіз вироку суду за розглядані нами злочинні діяння дозволяє зробити висновок, що цим діянням притаманні також організаційно-управлінські детермінанти, обумовлені наступними недоліками стосовно обліку та аудиту матеріальних цінностей: 1) недостатньо якісний контроль за надходженням матеріальних цінностей або грошових коштів (наприклад, відсутність належного документального оформлення при їх надходженні); 2) поганий облік та контроль за поточним використанням і рухом матеріальних цінностей та грошових коштів (наприклад, при порушеннях порядку ведення бухгалтерських документів або при нарахуванні заробітних плат, премій та надбавок); 3) нерегулярність аудитів і ревізій матеріальних цінностей або поверхове ставлення з боку перевіряючих органів до їх проведення (наприклад, наявність корупційних зв'язків з особами, які здійснюють перевірки або аудиторами).

Крім того, неналежна охорона товарно-матеріальних цінностей також може спонукати службових осіб до їх привласнення або розтрати. Негативний вплив може чинити і неякісний підбір з боку керівника певної організації, особи, яку призначають на посаду, пов'язану з виконанням адміністративно-господарських функцій щодо ввіреного майна.

Такі детермінанти можна вважати внутрішніми, тобто суб'єктивними, причинами, що обумовлюють вчинення корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст.191 КК України.

Якщо розглядати зовнішні або об'єктивні чинники, то до таких можна віднести, зокрема, проблеми організаційно-правового характеру, що притаманні роботі правоохоронних органів, що займаються виявленням, припиненням та розслідуванням розглянутих злочинних діянь.

До безпосередніх детермінант, що сприяють вчиненню привласнень, розтрат або заволодінь чужим майном службовими особами шляхом зловживання своїм службовим становищем та мають організаційний характер, можна віднести також відсутність у правоохоронців, які розкривають та розслідують такі діяння, специфічних бухгалтерських навичок та вмінь, які допомогли б виявляти та правильно кваліфікувати ці діяння.

Нормативно-правові детермінанти обумовлені, зокрема, тим, що наявність прогалин, колізій та правових невизначеностей у законодавстві України, що регламентує правовий статус ввіреного майна, а також відповідальність за його привласнення або розтрату, дає можливість службовим особам зловживати своїми повноваженнями у частині заволодіння таким майном.

Наприклад, цьому може сприяти відсутність у КК України законодавчого визначення термінів «ввірене майно», «привласнення», «розтрата», «зловживання службовим становищем» тощо. Також вимагає належного нормативного регулювання регламентація відповідальності керівництва службових осіб, яким ввірено майно за точним й неухильним дотриманням приписів правових норм такими особами.

До політичних детермінант корупційної злочинності кримінологи, зокрема, відносять: нестабільність політичної ситуації у країні, відсутність програмованості та предметності у впровадженні демократичних засад у різні сфери суспільного життя, зокрема у систему управління суспільством, внаслідок чого не забезпечуються її відкритість, спрямованість на служіння народу, підконтрольність йому [19, с. 46]; недостатня визначеність, непослідовність у проведенні антикорупційної політики, що породжує у службовців, схильних до корупційних діянь, відчуття безкарності [19, с. 48].

Вищезазвані негативні прояви суспільно-політичного характеру продукують у службових осіб рішучість до вчинення корупційних кримінальних правопорушень.

Крім того, корупційній злочинності сприяє проникнення до вищих органів влади осіб з кримінальним минулим. Наприклад, мають місце факти обрання у депутати різних Рад колишніх, а також діючих кримінальних авторитетів. Тобто можна припустити, що деякі керівники органів влади отримують стабільні доходи від кримінального бізнесу [20, с. 109] пов'язаного, зокрема, із вчиненням розгляданих нами корупційних кримінальних правопорушень.

Ми вважаємо, що причини та умови привласнень, розтрат або заволодінь чужим майном службовими особами шляхом зловживання своїм службовим становищем у політичній сфері, співпадають із вищезазваними детермінантами корупційних кримінальних правопорушень.

До детермінант у духовній сфері можна віднести, зокрема, поширення корисливої спрямованості у діяльності державних службовців, їх готовності до порушення закону, норм моралі, професійної честі; професійна та моральна деформація частини керівників і посадових осіб, що займають відповідальні посади, яка виявляється у вчиненні або поблажливому ставленні до корупційних діянь, порушень службової етики [19, с. 54].

Не останнє місце у причинному комплексі розгляданих нами злочинних діянь, як і загалом всієї корупційної злочинності «має менталітет населення, який в Україні досить виразно характеризується схильністю до корупції і толерантністю громадян до такого способу вирішення власних потреб, а також моральним деградуванням чиновницького апарату» [6, с. 129].

Висновок. Дослідження детермінант розгляданих злочинних діянь дає змогу стверджувати, що у своїй основній масі вони аналогічні детермінантам, притаманним іншим корупційним кримінальним правопорушенням, однак мають свої особливості, що визначаються належністю цих діянь до кримінальних правопорушень проти власності і найбільше проявляються у організаційно-правових чинниках обумовлених, зокрема, недоліками стосовно обліку та аудиту матеріальних цінностей.

Причини корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст. 191 КК України – це ті негативні процеси і явища, що породжують вищезазвані злочинні діяння як свій безпосередній наслідок. Що стосується умов вчинення корупційних кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2-5 ст. 191 КК України, то вони безпосередньо не породжують даний вид злочинності, але сприяють насамперед суспільно-небезпечним наслідкам, відкриваючи шлях для дії причин.

Література:

1. Козар А.В. Кримінологічна характеристика та запобігання Національною поліцією України посіву або вирощуванню снотворного маку чи конопель: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2020. 223 с.
2. Кузнецова Н.Ф. Проблемы криминологической детерминации / Под ред. В.Н. Кудрявцева. М. : Изд. Моск. ун-та, 1984. 204 с.
3. Криминологічний словник-довідник / автори-упорядники: С.Ф. Денисов, М.В. Пузиревський. Чернівці : Десна Поліграф, 2019. 392 с.
4. Головін Б. М. Причинність у системі детермінації злочинності. *Теорія і практика правознавства*. 2014. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2014_1_24
5. Біленчук П.Д., Гель А.П., Задояний М.Т., Мошняга Л.В. Генезис злочинності: детермінація та причинність. *Економіка. Фінанси. Право*. 2010. № 10. С. 32–36.
6. Шевченко О.В. Причини та умови корупційної злочинності. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. № 3. С. 122–132.
7. Курс криминології: Загальна частина : підручник: У 2 кн. / О.М. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін. / За заг. ред. О.М. Джужі. К. : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
8. Витвицкая В.В., Женунтий В.И. Криминологические проблемы предупреждения преступных посягательств на нравственное и физическое развитие несовершеннолетних: Монография. Донецк : ДЮИ МВД при ДонНУ, 2005. 280 с.
9. Мельник М.І. Криминологічні та кримінально-правові проблеми протидії корупції: дис. ... д-ра юрид. наук. 12.00.08. К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2002. 506 с.
10. Корнякова Т.В. Детермінація злочинів проти довілля: причини та умови їх вчинення. *Право України*. 2009. № 7. С. 79–87.
11. Клочков В. Г. Суть та заходи боротьби з корупцією. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2005. № 7. С. 11–22.
12. Бесчастний В. Криминологічний аналіз сучасних тенденцій злочинності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017, № 2. С. 245–250.
13. Кравченко О.О. Аналіз рівня та якості життя населення України в умовах економічної та політичної нестабільності. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2017, № 17. С. 572–578.
14. Концепція боротьби з корупцією на 1998–2005 роки: Затв. указом Президента України від 24 квітня 1998 р. № 367. *Офіційний вісник*. 1998. № 17. Ст. 621.
15. Добреньков В. И. Социология: Социальная структура и стратификация М. : ИНФРА-М, 2000. 536 с.
16. Юрчишин В. «Зарплатні сльози». Хто винен і що робити. URL: http://www.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_ia=814

17. Кримінологія : підручник / за ред. В.В. Голіни, Б.М. Головіна. Харків : Право, 2014. 440 с.
18. Якімова С.В. Кримінологічна характеристика та попередження корисливих злочинів на залізничному транспорті (за матеріалами УМВСУ на Львівській залізниці): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К. : Київський національний університет внутрішніх справ, 2007. 255 с.
19. Запобігання корупції: методичні рекомендації для місцевих активістів / [Д.О. Калмиков, Д.В. Сінченко, О.О. Сорока, М.І. Хавронюк, Г.Л. Шведова]; за заг. ред. М. І. Хавронюка. К. : ФОП Москаленко О.М., 2017. 242 с.
20. Головін Б.М. Загальна характеристика детермінантів злочинності в Україні. *Форум права*. 2014. №1. С. 106–111. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_21.pdf

Petryshyna A. Yu. Determination of individual reasons and conditions that determine appropriation, to waste or take over someone else's property by abuse of service

Summary. The relevance of the article is that one of the main issues of criminology have been and remain today the problems of reliable definition and establishment of determinants, both of certain types of crime in general and of individual criminal offenses in particular. This allows for the development of appropriate and effective safeguards. The above fully applies to such acts of corruption as misappropriation, embezzlement or seizure of property by abuse of office, committed by officials for whom liability is provided in Part 2-5 of Article 191 of the Criminal Code of Ukraine. The purpose of the article is to study certain

causes and conditions that determine the misappropriation, embezzlement or seizure of someone else's property by officials through abuse of office. The issue of determining certain causes and conditions that determine the misappropriation, waste or seizure of another's property by an official abusing his official position, namely in the socio-economic, organizational and managerial, regulatory, political and spiritual spheres of society. It is emphasized that the determinants of any type of crime, primarily its causes, are determined, ie arise depending on a particular area of society. Therefore, it is necessary to analyze the negative social phenomena and processes that occur in various spheres of society and affect the formation of officials to whom the property is entrusted or is in their possession, the motivation for illegal possession of such property. In this case, we will use the term determinant in relation to the concept of reason, because the causes of crime are part of the meaning of the above term and, as we noted above, in some cases the reasons may act as conditions, and in others – vice versa. It was found that the direct determinants that contribute to the misappropriation, embezzlement or misappropriation of property by officials through abuse of office and have an organizational nature, can also include the lack of law enforcement officers who disclose and investigate such acts, specific accounting skills and abilities, which would help to identify and correctly classify these actions.

Key words: determination, seizure of property through abuse of office, misappropriation, embezzlement, official, causes and conditions of the crime.